COMISIA
EUROPEANĂ

Bruxelles, 4.6.2025
COM(2025) 224 final

Recomandare de

RECOMANDARE A CONSILIULUI

privind politicile economice, sociale, de ocupare a forței de muncă, structurale și bugetare ale Sloveniei

{SWD(2025) 224 final}

Recomandare de

RECOMANDARE A CONSILIULUI

privind politicile economice, sociale, de ocupare a forței de muncă, structurale și bugetare ale Sloveniei

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 121 alineatul (2) și articolul 148 alineatul (4),

având în vedere Regulamentul (UE) 2024/1263 al Parlamentului European și al Consiliului din 29 aprilie 2024 privind coordonarea eficientă a politicilor economice și supravegherea bugetară multilaterală și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1466/97 al Consiliului[1], în special articolul 3 alineatul (3),

având în vedere recomandarea Comisiei Europene,

având în vedere rezoluțiile Parlamentului European,

având în vedere concluziile Consiliului European,

având în vedere avizul Comitetului pentru ocuparea forței de muncă,

având în vedere avizul Comitetului economic și financiar,

având în vedere avizul Comitetului pentru protecție socială,

având în vedere avizul Comitetului pentru politică economică,

întrucât:

Considerații generale

(1) Regulamentul (UE) 2024/1263, care a intrat în vigoare la 30 aprilie 2024, precizează obiectivele cadrului de guvernanță economică, care constau în promovarea unor finanțe publice solide și sustenabile, a unei creșteri durabile și favorabile incluziunii și a rezilienței prin intermediul reformelor și al investițiilor, precum și în prevenirea deficitelor excesive. Regulamentul menționat prevede obligația Consiliului și a Comisiei de a asigura supravegherea multilaterală în contextul semestrului european, în conformitate cu obiectivele și cerințele prevăzute în TFUE. Semestrul european presupune, în special, formularea și supravegherea punerii în aplicare a recomandărilor specifice fiecărei țări. Regulamentul menționat promovează, de asemenea, asumarea responsabilității la nivel național în ceea ce privește politica fiscal-bugetară și subliniază orientarea acesteia pe termen mediu, însoțită de asigurarea mai eficace și mai coerentă a respectării normelor. Fiecare stat membru trebuie să prezinte Consiliului și Comisiei un plan bugetar-structural național pe termen mediu care să conțină angajamentele sale bugetare și în materie de reforme și de investiții pe o perioadă de patru sau cinci ani, în funcție de durata legislaturii naționale. Traiectoria

[1] JO L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj.

cheltuielilor nete[2] care este indicată în aceste planuri trebuie să respecte cerințele prevăzute în regulament, inclusiv cerințele referitoare la plasarea sau menținerea datoriei publice pe o traiectorie descendentă plauzibilă până la sfârșitul perioadei de ajustare sau la menținerea acesteia la niveluri prudente, sub 60 % din produsul intern brut (PIB), și la aducerea și/sau menținerea deficitului public sub valoarea de referință din tratat, de 3 % din PIB pe termen mediu. În cazul în care un stat membru se angajează să realizeze un set relevant de reforme și investiții în conformitate cu criteriile stabilite în regulament, perioada de ajustare poate fi prelungită cu cel mult trei ani.

(2) Regulamentul (UE) 2021/241 al Parlamentului European și al Consiliului[3], care a instituit Mecanismul de redresare și reziliență („MRR”), a intrat în vigoare la 19 februarie 2021. MRR oferă statelor membre sprijin financiar pentru implementarea reformelor și a investițiilor, dând astfel un impuls bugetar finanțat de Uniune punerii în aplicare a acestora. În concordanță cu prioritățile semestrului european pentru coordonarea politicilor economice, MRR stimulează redresarea economică și socială, impulsionând totodată reforme și investiții sustenabile, în special promovând tranziția verde și tranziția digitală și conferind mai multă reziliență economiilor statelor membre. De asemenea, MRR contribuie la consolidarea finanțelor publice și la stimularea creșterii economice și a creării de locuri de muncă pe termen mediu și lung, la îmbunătățirea coeziunii teritoriale în cadrul Uniunii și la sprijinirea continuării punerii în aplicare a Pilonului european al drepturilor sociale.

(3) Regulamentul (UE) 2023/435 al Parlamentului European și al Consiliului[4] („Regulamentul REPowerEU”), care a fost adoptat la 27 februarie 2023, vizează eliminarea treptată a dependenței Uniunii de importurile de combustibili fosili din Rusia. Acest lucru contribuie la obținerea securității energetice și la diversificarea aprovizionării Uniunii cu energie, sporind, în același timp, gradul de utilizare a surselor regenerabile de energie și crescând capacitățile de stocare a energiei și eficiența energetică. Slovenia a adăugat un nou capitol privind REPowerEU în planul său național de redresare și reziliență pentru a finanța reforme și investiții esențiale care vor contribui la atingerea obiectivelor REPowerEU.

(4) La 30 aprilie 2021, Slovenia a transmis Comisiei planul său național de redresare și reziliență, în conformitate cu articolul 18 alineatul (1) din Regulamentul (UE) 2021/241. În temeiul articolului 19 din regulamentul menționat, Comisia a evaluat relevanța, eficacitatea, eficiența și coerența planului de redresare și reziliență, în conformitate cu orientările privind evaluarea prevăzute în anexa V. La 20 iulie 2021,

---

[2] Cheltuielile nete, astfel cum sunt definite la articolul 2 punctul 2 din Regulamentul (UE) 2024/1263: „cheltuieli nete” înseamnă cheltuielile publice, excluzând: (i) cheltuielile cu dobânzile; (ii) măsurile discreționare privind veniturile; (iii) cheltuielile aferente programelor Uniunii care sunt acoperite integral de venituri din fondurile Uniunii; (iv) cheltuielile naționale cu cofinanțarea programelor finanțate de Uniune; (v) elementele ciclice ale cheltuielilor cu indemnizațiile de șomaj și (vi) măsurile cu caracter excepțional, precum și alte măsuri temporare.

[3] Regulamentul (UE) 2021/241 al Parlamentului European și al Consiliului din 12 februarie 2021 de instituire a Mecanismului de redresare și reziliență (JO L 57, 18.2.2021, p. 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj).

[4] Regulamentul (UE) 2023/435 al Parlamentului European și al Consiliului din 27 februarie 2023 de modificare a Regulamentului (UE) 2021/241 în ceea ce privește capitolele privind REPowerEU din planurile de redresare și reziliență și de modificare a Regulamentelor (UE) nr. 1303/2013, (UE) 2021/1060 și (UE) 2021/1755 și a Directivei 2003/87/CE (JO L 63, 28.2.2023, p. 1, ELI: http://data.europa. eu/eli/reg/2023/435/oj).

Consiliul a adoptat Decizia de punere în aplicare de aprobare a evaluării planului de redresare și reziliență al Sloveniei[5], care a fost modificată la 16 octombrie 2023, în temeiul articolului 18 alineatul (2), pentru a actualiza contribuția financiară maximă aferentă sprijinului financiar nerambursabil și pentru a include capitolul privind REPowerEU[6]. Plata tranșelor este condiționată de adoptarea, în conformitate cu articolul 24 alineatul (5), a unei decizii a Comisiei care să constate faptul că Slovenia a atins în mod satisfăcător jaloanele și țintele relevante stabilite în decizia de punere în aplicare a Consiliului. Pentru a se considera că aceste jaloane și ținte au fost atinse în mod satisfăcător este necesar să nu se fi înregistrat regrese privind jaloanele și țintele anterioare aferente aceleiași reforme sau investiții.

(5) La 21 ianuarie 2025, Consiliul a adoptat, la recomandarea Comisiei, o recomandare de aprobare a planului bugetar-structural național pe termen mediu al Sloveniei[7]. Planul a fost prezentat în conformitate cu articolul 11 și cu articolul 36 alineatul (1) litera (a) din Regulamentul (UE) 2024/1263, acoperă perioada 2025-2028 și prezintă o ajustare bugetară repartizată pe patru ani.

(6) La 26 noiembrie 2024, Comisia a adoptat un aviz privind proiectul de plan bugetar pentru 2025 al Sloveniei. La aceeași dată, Comisia a adoptat, pe baza Regulamentului (UE) nr. 1176/2011, Raportul privind mecanismul de alertă 2025, în care nu a identificat Slovenia printre statele membre pentru care ar fi necesar un bilanț aprofundat. Comisia a adoptat, de asemenea, o recomandare de recomandare a Consiliului privind politica economică a zonei euro și o propunere de raport comun din 2025 privind ocuparea forței de muncă, în care se analizează punerea în aplicare a orientărilor pentru politicile de ocupare a forței de muncă și a principiilor Pilonului european al drepturilor sociale. Consiliul a adoptat Recomandarea privind politica economică a zonei euro[8] la 13 mai 2025 și Raportul comun privind ocuparea forței de muncă la 10 martie 2025.

(7) La 29 ianuarie 2025, Comisia a publicat Busola pentru competitivitate, un cadru strategic care urmărește să stimuleze competitivitatea la nivel mondial a UE în următorii cinci ani. Acest cadru identifică cele trei imperative transformatoare ale creșterii economice durabile: (i) inovarea; (ii) decarbonizarea și competitivitatea și (iii) securitatea. Pentru a elimina decalajul în materie de inovare, UE urmărește să încurajeze inovarea industrială, să sprijine creșterea startup-urilor prin inițiative precum Strategia UE privind startup-urile și întreprinderile în curs de extindere și să promoveze adoptarea unor tehnologii avansate, cum ar fi inteligența artificială și informatica cuantică. În vederea creării unei economii mai verzi, Comisia a prezentat Planul de acțiune cuprinzător privind energia la prețuri accesibile și Pactul pentru o industrie curată, asigurându-se că trecerea la energia curată rămâne eficientă din punctul de vedere al costurilor, favorabilă competitivității, în special pentru sectoarele mari consumatoare de energie, și că reprezintă un motor al creșterii. Pentru a reduce dependențele excesive și a spori securitatea, Uniunea se angajează să consolideze

---

5 Decizia de punere în aplicare a Consiliului din 20 iulie 2021 de aprobare a evaluării planului de redresare și reziliență al Sloveniei (10612/21).

6 Decizia de punere în aplicare a Consiliului din 16 octombrie 2023 de modificare a Deciziei de punere în aplicare din 20 iulie 2021 de aprobare a evaluării planului de redresare și reziliență al Sloveniei (13615/1/23).

7 Recomandarea Consiliului din 13 mai 2025 privind politica economică a zonei euro (JO C, C/2025/2782, 22.5.2025, ELI: http:// data.europa.eu/eli/C/2025/2782/oj).

8 Recomandarea Consiliului din 13 mai 2025 privind politica economică a zonei euro (JO C, C/2025/2782, 22.5.2025, ELI: http:// data.europa.eu/eli/C/2025/2782/oj).

parteneriatele comerciale globale, să diversifice lanțurile de aprovizionare și să asigure accesul la materii prime critice și la surse de energie curată. Aceste priorități sunt susținute de factori determinanți orizontali, și anume simplificarea reglementărilor, aprofundarea pieței unice, finanțarea competitivității și o uniune a economiilor și a investițiilor, promovarea competențelor și a locurilor de muncă de calitate, precum și o mai bună coordonare a politicilor UE. Busola pentru competitivitate este aliniată la semestrul european, asigurându-se faptul că politicile economice ale statelor membre sunt coerente cu obiectivele strategice ale Comisiei, creând o abordare unificată a guvernanței economice care promovează creșterea durabilă, inovarea și reziliența în întreaga Uniune.

(8) În 2025, semestrul european pentru coordonarea politicilor economice continuă să se desfășoare în paralel cu punerea în aplicare a MRR. Implementarea integrală a planurilor de redresare și reziliență rămâne esențială pentru îndeplinirea priorităților de politică din cadrul semestrului european, întrucât planurile respective contribuie la abordarea eficace a tuturor provocărilor care au fost identificate în cadrul recomandărilor relevante specifice fiecărei țări emise în ultimii ani sau la abordarea eficace a unui subset semnificativ al provocărilor respective. Aceste recomandări specifice fiecărei țări rămân la fel de relevante în contextul evaluării planurilor de redresare și reziliență modificate în conformitate cu articolul 21 din Regulamentul (UE) 2021/241.

(9) Recomandările din 2025 specifice fiecărei țări vizează provocările-cheie în materie de politică economică ce nu sunt abordate suficient prin măsurile incluse în planurile de redresare și reziliență, ținând seama de provocările relevante identificate în recomandările specifice fiecărei țări emise în perioada 2019-2024.

(10) La 4 iunie 2025, Comisia a publicat raportul de țară din 2025 pentru Slovenia. În acest raport, Comisia a evaluat progresele realizate de Slovenia în ceea ce privește punerea în aplicare a recomandărilor relevante specifice acestei țări și a făcut bilanțul implementării de către Slovenia a planului său de redresare și reziliență. Pe baza acestei analize, raportul de țară a identificat cele mai presante provocări cu care se confruntă Slovenia. De asemenea, raportul de țară a evaluat progresele realizate de Slovenia în ceea ce privește punerea în aplicare a Pilonului european al drepturilor sociale și îndeplinirea obiectivelor principale ale Uniunii în materie de ocupare a forței de muncă, de competențe și de reducere a sărăciei, precum și progresele înregistrate în ceea ce privește atingerea obiectivelor de dezvoltare durabilă ale Organizației Națiunilor Unite.

Evaluarea Raportului anual privind progresele înregistrate

(11) La 21 ianuarie 2025, Consiliul a recomandat următoarele rate maxime de creștere a cheltuielilor nete pentru Slovenia: 5,6 % în 2025, 4,4 % în 2026, 4,1 % în 2027 și 4,0 % în 2028, ceea ce corespunde ratelor maxime cumulate de creștere calculate prin raportare la 2023 de 12,1 % în 2025, 17,0 % în 2026, 21,8 % în 2027 și 26,6 % în 2028. La 28 aprilie 2025, Slovenia și-a prezentat Raportul anual privind progresele înregistrate[9], referitor la respectarea ratelor maxime de creștere recomandate ale cheltuielilor nete și la punerea în aplicare a reformelor și a investițiilor ce răspund principalelor provocări identificate în recomandările specifice acestei țări din cadrul

[9] Rapoartele anuale privind progresele înregistrate pentru 2025 sunt disponibile la adresa: https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/stability-and-growth-pact/preventive-arm/annual-progress-reports_en

semestrului european. Raportul anual privind progresele înregistrate reflectă, de asemenea, raportarea bianuală efectuată de Slovenia cu privire la progresele înregistrate în ceea ce privește implementarea planului său de redresare și reziliență în conformitate cu articolul 27 din Regulamentul (UE) 2021/241.

(12) Războiul de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei și repercusiunile acestuia constituie o provocare existențială pentru Uniunea Europeană. Comisia a recomandat statelor membre să activeze în mod coordonat clauza derogatorie națională prevăzută în Pactul de stabilitate și de creștere pentru a sprijini eforturile UE de obținere a unei creșteri rapide și semnificative a cheltuielilor pentru apărare, iar această propunere a fost salutată de Consiliul European reunit la 6 martie 2025. În urma solicitării Sloveniei din 29 aprilie 2025, Consiliul a adoptat, la recomandarea Comisiei, o recomandare care îi permite Sloveniei să se abată de la ratele maxime de creștere a cheltuielilor nete recomandate și să le depășească[10].

(13) Pe baza datelor validate de Eurostat[11], deficitul public al Sloveniei a scăzut de la 2,6 % din PIB în 2023 la 0,9 % în 2024, iar datoria publică a scăzut de la 68,4 % din PIB la sfârșitul anului 2023 la 67,0 % la sfârșitul anului 2024. Conform calculelor Comisiei, aceste evoluții corespund unei rate de creștere a cheltuielilor nete în 2024 de 4,5 %. În Raportul anual privind progresele înregistrate, Slovenia estimează o creștere a cheltuielilor nete în 2024 tot de 4,5 %. Pe baza estimărilor Comisiei, orientarea fiscal-bugetară[12], care include atât cheltuielile finanțate la nivel național, cât și cheltuielile finanțate de UE, a fost una restrictivă în 2024, de 1,1 % din PIB.

(14) Conform Raportului anual privind progresele înregistrate, scenariul macroeconomic care stă la baza proiecțiilor bugetare ale Sloveniei preconizează o creștere a PIB-ului real de 2,1 % în 2025 și de 2,4 % în 2026, în timp ce inflația IAPC este estimată la 2,3 % în 2025 și la 2,3 % în 2026. În previziunile Comisiei din primăvara anului 2025, se preconizează că PIB-ul real va crește cu 2,0 % în 2025 și cu 2,4 % în 2026, iar inflația IAPC va fi de 2,1 % în 2025 și de 1,9 % în 2026.

(15) În Raportul anual privind progresele înregistrate, se preconizează că deficitul public va crește la 1,9 % din PIB în 2025, în timp ce ponderea datoriei publice în PIB va scădea la 66,0 % până la sfârșitul anului 2025. Aceste evoluții corespund unei rate de creștere a cheltuielilor nete de 5,3 % în 2025. Conform acelorași previziuni, deficitul public ar urma să fie de 1,3 % din PIB în 2025. Creșterea deficitului în 2025 reflectă în principal scăderea veniturilor din proprietăți și creșterea remunerării angajaților ca urmare a introducerii treptate a reformei salariale din sectorul public. Conform calculelor Comisiei, aceste evoluții corespund unei creșteri a cheltuielilor nete în 2025 de 4,6 %. Faptul că se preconizează o creștere a cheltuielilor nete mai mică decât cea din Raportul anual privind progresele înregistrate și că există o diferență între soldul bugetului public estimat de Comisie și cel estimat de Slovenia se datorează în

---

10 Recomandarea Consiliului care îi permite Sloveniei să se abată de la traiectoria recomandată a cheltuielilor nete și să o depășească (activarea clauzei derogatorii naționale) JO C/2025/xxx, x.x.2025].

11 Euroindicatorii Eurostat, 22.4.2025.

12 Orientarea fiscal-bugetară este definită ca o măsură a variației anuale a poziției bugetare subiacente a administrației publice. Scopul său este de a evalua impulsul economic generat de politicile fiscal-bugetare, atât cele finanțate la nivel național, cât și cele finanțate din bugetul UE. Orientarea fiscal-bugetară este măsurată ca diferența dintre (i) creșterea potențială pe termen mediu și (ii) variația cheltuielilor primare, fără măsurile discreționare privind veniturile și incluzând cheltuielile finanțate printr-un sprijin nerambursabil (granturi) din Mecanismul de redresare și reziliență și din alte fonduri ale Uniunii.

principal estimării unei rate mai mici a formării brute de capital fix și evaluării diferite a măsurilor discreționare privind veniturile. Comisia preconizează, de asemenea, venituri mai mari din impozitele pe producție și importuri și din contribuțiile sociale, care sunt alte elemente ce explică diferența dintre soldul bugetului public estimat de Comisie și cel estimat de Slovenia. Pe baza estimărilor Comisiei, se prevede că orientarea fiscal-bugetară, care include atât cheltuielile finanțate la nivel național, cât și cheltuielile finanțate de UE, va fi una expansionistă în 2025, de 0,3 % din PIB. Ponderea datoriei publice în PIB va scădea la 65,5 % până la sfârșitul anului 2025.

(16) Conform previziunilor Comisiei din primăvara anului 2025, se așteaptă ca în 2025 să fie finanțate, prin sprijin nerambursabil („granturi”) acordat prin Mecanismul de redresare și reziliență, cheltuieli ale administrației publice reprezentând 0,9 % din PIB, comparativ cu 0,3 % din PIB în 2024. Cheltuielile finanțate prin sprijin nerambursabil acordat prin Mecanismul de redresare și reziliență permit realizarea de investiții de înaltă calitate și de reforme care vor stimula productivitatea, fără să aibă un impact direct asupra soldului bugetului public și a datoriei publice ale Sloveniei.

(17) Cheltuielile publice pentru apărare au rămas stabile în Slovenia, la 1,2 % din PIB în perioada 2021-2023[13]. Potrivit previziunilor Comisiei din primăvara anului 2025, se preconizează că cheltuielile pentru apărare vor fi de 1,4 % din PIB în 2024 și de 1,6 % din PIB în 2025. Acest procent reprezintă o creștere de 0,4 puncte procentuale din PIB comparativ cu anul 2021. Perioada în care este activată clauza derogatorie națională (2025-2028) îi permite Sloveniei să acorde din nou prioritate cheltuielilor publice sau să crească veniturile publice, astfel încât cheltuielile de apărare mai mari pe o perioadă mai îndelungată să nu pună în pericol sustenabilitatea finanțelor publice pe termen mediu.

(18) Potrivit previziunilor Comisiei din primăvara anului 2025, se preconizează că cheltuielile nete ale Sloveniei vor crește cu 4,6 % în 2025 și, cumulat, cu 9,3 % în 2024 și 2025. Pe baza previziunilor Comisiei din primăvara anului 2025, se preconizează că în 2025 rata de creștere a cheltuielilor nete ale Sloveniei va fi inferioară ratei maxime de creștere recomandate, atât anual, cât și pentru exercițiile 2024 și 2025 luate împreună.

(19) Raportul anual privind progresele înregistrate nu include proiecții bugetare după 2025. Pe baza măsurilor de politică cunoscute la data la care s-au făcut previziunile, previziunile Comisiei din primăvara anului 2025 estimează că deficitul public va fi de 1,5 % din PIB în 2026. Creșterea deficitului în 2026 reflectă, în principal, creșterea cheltuielilor cu remunerarea angajaților. Aceste evoluții corespund unei rate de creștere a cheltuielilor nete de 7,0 % în 2026. Pe baza estimărilor Comisiei, se prevede că orientarea fiscal-bugetară, care include atât cheltuielile finanțate la nivel național, cât și cheltuielile finanțate de UE, va fi una expansionistă în 2026, de 0,8 % din PIB. Comisia preconizează că ponderea datoriei publice în PIB va scădea la 63,8 % până la sfârșitul anului 2026.

Principalele provocări legate de politici

(20) Deși în Slovenia ponderea impozitelor în PIB rămâne sub media UE, componența acestora nu este foarte favorabilă creșterii. Tranșa superioară a impozitului pe venitul

[13] Eurostat, Cheltuielile administrațiilor publice în funcție de clasificarea funcțiilor administrațiilor publice (COFOG).

persoanelor fizice și sarcina fiscală asupra costului forței de muncă[14] pentru o singură persoană pentru diferite niveluri ale veniturilor rămân printre cele mai ridicate din UE. În același timp, impozitele pe proprietate, inclusiv impozitele recurente pe proprietate, rămân foarte scăzute, cu o pondere mai mică de jumătate din media UE. Reducerea sarcinii fiscale asupra costului forței de muncă ar reduce costurile forței de muncă, ar stimula cererea de forță de muncă și ar îmbunătăți competitivitatea. În plus, salariile nete mai mari ar putea stimula oferta de forță de muncă. Deși ponderea veniturilor din taxele de mediu este peste media UE, sistemul fiscal ar putea fi utilizat pentru a promova și mai mult obiectivele verzi, inclusiv prin aplicarea principiului „poluatorul plătește”.

(21) Se preconizează o creștere substanțială a costurilor legate de îmbătrânirea populației în Slovenia, lucru care va duce la creșterea cheltuielilor cu asistența medicală, îngrijirea pe termen lung și sistemele de pensii în următoarele decenii. Planul de redresare și reziliență conține deja mai multe măsuri de sprijinire a sustenabilității finanțelor publice a acestor sisteme, iar introducerea unei clauze de revizuire în Legea privind îngrijirea pe termen lung poate fi considerată o îmbunătățire majoră. În ceea ce privește aspectele ce nu țin de plan, ar fi totuși important să se monitorizeze cheltuielile pentru a asigura caracterul adecvat și sustenabilitatea fiscală a protecției sociale, deoarece multe elemente ale sistemelor menționate mai sus nu sunt încă finalizate, iar mediul economic este în continuă evoluție. Analizele cheltuielilor sunt recunoscute ca fiind un instrument util pentru identificarea domeniilor în care cheltuielile sunt mai puțin prioritare sau ineficiente, iar economiile realizate astfel ar putea fi realocate pentru a aborda noile provocări fiscale din domeniul apărării și al transformărilor digitale și verzi și pentru a elimina decalajul în materie de inovare, domeniu în care cheltuielile vor trebui să fie menținute la un nivel mai ridicat.

(22) În conformitate cu articolul 19 alineatul (3) litera (b) din Regulamentul (UE) 2021/241 și cu criteriul 2.2 din anexa V la regulamentul respectiv, planul de redresare și reziliență include un set amplu de reforme și de investiții care se consolidează reciproc și care urmează să fie puse în aplicare până în 2026. Se preconizează că acestea vor contribui la abordarea eficace a tuturor provocărilor identificate în recomandările relevante specifice fiecărei țări sau a unui subset semnificativ al provocărilor respective. În acest interval scurt de timp, este esențial să se finalizeze punerea în aplicare efectivă a planului de redresare și reziliență, inclusiv a capitolului privind REPowerEU, pentru a se stimula competitivitatea pe termen lung a Sloveniei prin tranziția verde și tranziția digitală, asigurându-se, în același timp, echitatea socială. Pentru a-și putea îndeplini angajamentele asumate în planul de redresare și reziliență până în august 2026, este esențial ca Slovenia să accelereze punerea în aplicare a reformelor și a investițiilor prin abordarea provocărilor relevante. Investițiile sunt foarte concentrate spre sfârșitul perioadei de punere în aplicare, ceea ce ar putea crea provocări semnificative în materie de capacitate la diferite niveluri. Prin urmare, trebuie să se acorde o atenție deosebită acestui aspect. Implicarea sistematică a autorităților locale și regionale, a partenerilor sociali, a organizațiilor societății civile și a altor părți interesate relevante rămâne esențială pentru a asigura asumarea pe scară largă a responsabilității pentru implementarea cu succes a planului de redresare și reziliență.

[14] Sarcina fiscală asupra costului forței de muncă este definită ca suma impozitelor pe venitul persoanelor fizice și a contribuțiilor de asigurări sociale ale angajaților și ale angajatorilor minus alocațiile familiale, exprimată ca procentaj din costul total al forței de muncă.

(23) Punerea în aplicare a programelor politicii de coeziune, care includ sprijin din partea Fondului european de dezvoltare regională (FEDR), a Fondului pentru o tranziție justă (FTJ), a Fondului social european Plus (FSE+) și a Fondului de coeziune (FC), s-a accelerat în Slovenia. Este important să se continue eforturile de asigurare a punerii rapide în aplicare a acestor programe, maximizând, în același timp, impactul lor pe teren. Slovenia ia deja măsuri în cadrul programelor sale din cadrul politicii de coeziune pentru a stimula competitivitatea și creșterea economică. În același timp, Slovenia se confruntă în continuare cu provocări, inclusiv cu necesitatea de a spori competitivitatea prin axarea pe inovare, inclusiv prin dezvoltarea și fabricarea de tehnologii critice, precum și cu provocări legate de tranziția energetică, reziliența la apă și locuințele, care sunt deosebit de relevante pentru centrele urbane și zonele cu un aflux mare de turiști, de lipsa de personal calificat și necorelarea competențelor, inclusiv în ceea ce privește competențele digitale și verzi, de integrarea pe piața forței de muncă a lucrătorilor migranți și a grupurilor vulnerabile, de dezinstituționalizare și de crearea unor servicii sociale de calitate, adecvate și la prețuri accesibile, bazate pe comunitate. În conformitate cu articolul 18 din Regulamentul (UE) 2021/1060, Slovenia trebuie, ca parte a evaluării la jumătatea perioadei a fondurilor politicii de coeziune, să revizuiască fiecare program în parte, ținând seama, printre altele, de provocările identificate în recomandările specifice adresate acestei țări în 2024. Propunerea Comisiei adoptată la 1 aprilie 2025[15] prelungește termenul pentru prezentarea unei evaluări a rezultatului evaluării la jumătatea perioadei pentru fiecare program în parte după data de 31 martie 2025. Propunerea prevede, de asemenea, flexibilități menite să contribuie la accelerarea punerii în aplicare a programelor și stimulente pentru ca statele membre să aloce resursele din cadrul politicii de coeziune către cinci domenii strategice prioritare ale Uniunii, și anume competitivitatea în domeniul tehnologiilor strategice, apărarea, locuințele, reziliența în domeniul apei și tranziția energetică.

(24) Platforma „Tehnologii strategice pentru Europa” (STEP) oferă prilejul de a investi într-o prioritate strategică esențială a UE prin consolidarea competitivității UE. Finanțarea STEP este direcționată prin 11 fonduri existente ale UE. Statele membre pot contribui, de asemenea, la programul InvestEU care sprijină investițiile în domenii prioritare. Slovenia ar putea utiliza aceste inițiative pentru a sprijini dezvoltarea sau fabricarea de tehnologii critice, inclusiv de tehnologii curate și eficiente din punctul de vedere al utilizării resurselor.

(25) Pe lângă provocările economice și sociale abordate prin planul de redresare și reziliență și prin alte fonduri ale UE, Slovenia se confruntă cu o serie de provocări suplimentare legate de sectorul energetic, transporturile durabile, reziliența la schimbările climatice și mediul, mediul de afaceri, competitivitatea și deficitul de forță de muncă.

(26) Astfel cum se prevede în Busola pentru competitivitate, toate instituțiile UE, cele naționale și cele locale trebuie să depună eforturi majore pentru a elabora norme mai simple și pentru a accelera procedurile administrative. Comisia a stabilit obiective ambițioase în materie de reducere a sarcinii administrative: cu cel puțin 25 % în general și cu cel puțin 35 % pentru IMM-uri și a creat noi instrumente pentru atingerea acestor obiective, inclusiv un test sistematic de rezistență pentru legislația UE și un

[15] Propunere de REGULAMENT AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI de modificare a Regulamentelor (UE) 2021/1058 și (UE) 2021/1056 în ceea ce privește măsuri specifice de abordare a provocărilor strategice în contextul evaluării intermediare - COM(2025) 123 final.

dialog consolidat cu părțile interesate. Pentru a se ridica la înălțimea acestei ambiții, Slovenia trebuie să ia, la rândul său, măsuri în acest sens. 67 % dintre întreprinderi consideră complexitatea procedurilor administrative ca fiind o problemă pentru întreprinderea lor atunci când desfășoară activități economice în Slovenia[16]. Obstacolele în materie de reglementare din anumite sectoare rămân mai mari decât în restul UE. Reducerea barierelor în materie de reglementare în sectorul serviciilor profesionale ar facilita intrarea în acest sector și ar putea îmbunătăți calitatea, ar putea duce la reducerea prețurilor și ar putea contribui la atingerea obiectivelor de simplificare ale UE. În special, profesia de avocat este reglementată mai strict decât în alte țări ale UE. Având în vedere că se preconizează ca tensionarea pieței forței de muncă să persiste pe măsură ce populația îmbătrânește, restricțiile de la nivelul acestor profesii afectează negativ activitatea economică și pot limita creșterea pe termen lung. Slovenia este unul dintre cele mai restrictive state membre în ceea ce privește comerțul cu servicii, pe baza indicelui OCDE privind restricționarea comerțului.

(27) Dinamismul înregistrat la nivelul mediului de afaceri din Slovenia a scăzut în ultimii ani. Crearea de noi întreprinderi și lichidarea întreprinderilor ineficiente sunt importante, astfel încât resursele să poată fi realocate în mod eficient unor utilizări mai productive și unor produse și servicii mai inovatoare. Până în 2020, rata intrării și ieșirii întreprinderilor de pe piață a fost mai mare decât media UE, reflectând o capacitate puternică de adaptare la noile oportunități, dar în ultimii ani s-a observat o încetinire, cauzată în special de o reducere a ratei de ieșire de pe piață a întreprinderilor. Deși ieșirea întreprinderilor de pe piață nu poate fi considerată un obiectiv în sine, măsurile de protecție a structurii de producție existente nu ar trebui să fie excesive. Crearea și dezvoltarea unor noi întreprinderi ar putea contribui la creșterea productivității și a competitivității economiei.

(28) Întreprinderile slovene se bazează în principal pe împrumuturi bancare și sunt rareori în măsură să obțină finanțare prin obligațiuni sau prin capitaluri proprii de pe piețele financiare. La sfârșitul anului 2023, ponderea împrumuturilor bancare în toate sursele de finanțare ale societăților nefinanciare din Slovenia era similară cu media UE, dar ponderea acțiunilor și obligațiunilor cotate la bursă reprezenta doar o treime din media UE. Alte surse de capital decât împrumuturile ar permite întreprinderilor din Slovenia să realizeze investiții mai ambițioase, orientate spre dezvoltare și cu un risc mai ridicat. În special, investițiile de capital de risc în raport cu PIB-ul sunt printre cele mai reduse din UE, obstrucționând creșterea întreprinderilor nou-înființate. Investitorii instituționali nu participă suficient pe aceste piețe. Îmbunătățirea în continuare a condițiilor de finanțare prin capitaluri proprii și capital de risc, de exemplu prin încurajarea investițiilor fondurilor de pensii și a investițiilor economiilor gospodăriilor prin intermediul conturilor individuale de investiții, ar putea contribui la atragerea unui volum mai mare de capital străin și ar putea ajuta întreprinderile nou-înființate inovatoare să se extindă.

(29) Potrivit Tabloului de bord european privind inovarea din 2024[17], performanța Sloveniei în materie de inovare a rămas puțin sub media UE în 2024 și s-a îmbunătățit mai puțin decât media UE între 2017 și 2024. În Slovenia, cheltuielile publice pentru cercetare, cheltuielile pentru inovare, altele decât cele legate de cercetare, efectuate de întreprinderi și cheltuielile pentru inovare per angajat sunt încă relativ reduse. Pentru a-și atinge obiectivul de a deveni un leader în inovare până în 2030, Slovenia ar trebui

16 „Atitudinea întreprinderilor față de corupție în UE”, Raportul Eurobarometru Flash (aprilie 2024)

17 Tabloul de bord european privind inovarea - Slovenia.

să își accelereze investițiile în cercetare și dezvoltare în conformitate cu angajamentele asumate în strategia sa în materie de CDI în cadrul planului său de redresare și reziliență. Punerea în aplicare integrală și rapidă a legislației relevante ar putea oferi o bază solidă pentru investițiile în cercetare și ar putea contribui la atingerea acestui obiectiv.

(30) Pe baza sondajului Comisiei privind încrederea întreprinderilor[18], directorii de întreprinderi din industria slovenă raportează începând cu mijlocul anului 2021 faptul că deficitul de forță de muncă reprezintă un factor major de limitare a activității economice. Rata locurilor de muncă vacante este apropiată de media UE. Având în vedere că se preconizează că piața forței de muncă va rămâne tensionată, necorelarea generală a competențelor reprezintă un motiv de îngrijorare. Competențele disponibile nu răspund cererii de pe piața forței de muncă. În 2024, ratele locurilor de muncă vacante în sectoare-cheie precum industria, construcțiile și serviciile au rămas mari, deși acestea au scăzut în comparație cu anul precedent. Aproape jumătate dintre angajatori s-au confruntat cu dificultăți în ceea ce privește angajarea unor lucrători adecvați, inclusiv în rândul persoanelor cu studii profesionale și postliceale, ceea ce a subminat productivitatea întreprinderilor și capacitatea lor de inovare.

(31) Între 2018 și 2022, competențele de bază în rândul tinerilor în vârstă de 15 ani s-au deteriorat, ceea ce reprezintă o provocare pentru dezvoltarea competențelor în viitor. Deși, între 2015 și 2018, rata rezultatelor slabe la învățătură s-a apropiat de obiectivul de 15 % de la nivelul UE, aceasta a crescut semnificativ în ceea ce privește matematica și citirea între 2018 și 2022. Deficitul de cadre didactice a crescut, deoarece menținerea atractivității profesiei de cadru didactic a devenit o provocare. În 2022, aproximativ 42 % dintre elevii din Slovenia au frecventat școli în care instruirea era compromisă de lipsa de personal didactic.

(32) Pe baza datelor privind locurile de muncă vacante, profesioniștii din domeniul TIC, în special noii absolvenți în domeniul TIC, sunt puțini. Acest lucru reprezintă o provocare pentru satisfacerea nevoilor transformării digitale în sectorul corporativ. Lipsa competențelor digitale în rândul populației reprezintă o provocare pentru întreaga populație adultă, dar în special pentru șomeri și pentru cei care nu au acces la instrumente digitale. De asemenea, ar trebui să se acorde o atenție deosebită competențelor verzi, deoarece se înregistrează un deficit de forță de muncă în multe ocupații care necesită competențe specializate sau expertiză esențială pentru tranziția verde.

(33) Deși forța de muncă nu dispune de competențe relevante pentru piața forței de muncă, inclusiv în domeniul digital și în domeniile STIM, rata de participare la educația adulților a scăzut. Slovenia se situează cu mult sub obiectivul său ambițios, și anume o rată de participare de 60 %. Lipsa competențelor digitale în rândul populației adulte reprezintă un obstacol pentru multe persoane în ceea ce privește accesul la sectoare cu locuri de muncă mai calificate. Provocările au fost cele mai pronunțate în rândul persoanelor mai în vârstă sau cu un nivel mai redus al calificărilor, al persoanelor care provin din familii de migranți și al persoanelor neîncadrate în muncă.

(34) Lucrătorii născuți în străinătate reprezintă în prezent 15 % din forța de muncă a țării. Din 2019, numărul lucrătorilor străini a crescut cu 48,7 %. Majoritatea acestor lucrători sunt slab calificați: 9 din 10 au absolvit cel mult învățământul primar și peste o treime au salariul minim. Piața forței de muncă din Slovenia a beneficiat de afluxul

[18] Serii cronologice – Comisia Europeană (europa.eu)

acestor lucrători, dar există în continuare deficite, inclusiv pentru locurile de muncă cu înaltă calificare. În pofida măsurilor luate, există în continuare întârzieri semnificative în ceea ce privește cererile de permise prezentate de lucrătorii străini, din cauza cerințelor legale excesiv de greoaie.

(35) Deficitul de forță de muncă și de competențe obstrucționează furnizarea fără sincope a serviciilor, în special în sectoarele îngrijirii și educației. Ratele locurilor de muncă vacante în sectorul îngrijirii și în școli rămân relativ mari. Întrucât furnizorii acestor servicii întâmpină dificultăți în ocuparea posturilor vacante, pentru personalul existent volumul de muncă este și mai mare, iar condițiile de muncă se înrăutățesc și mai mult. Pentru a stimula competitivitatea și creșterea economică, sunt esențiale creșterea ofertei de forță de muncă, inclusiv prin stimularea în continuare a participării pe piața forței de muncă, în special a lucrătorilor mai în vârstă și a lucrătorilor cu un nivel mai scăzut de competențe, atragerea lucrătorilor din țări din afara UE și consolidarea integrării lucrătorilor migranți pe piața forței de muncă și în societate.

(36) Combustibilii fosili, din care o mare parte sunt importați, continuă să reprezinte o parte semnificativă din mixul energetic al Sloveniei (58 %), contribuind astfel și la prețuri mai ridicate și mai volatile, lucru care afectează, la rândul său, competitivitatea. Este necesară canalizarea eforturilor în direcția accelerării introducerii surselor regenerabile de energie în toate sectoarele, adoptării stocării energiei și punerii în aplicare a măsurilor de eficiență energetică.

(37) Procedurile de autorizare și procedurile administrative pentru instalațiile de energie din surse regenerabile la nivelul întregii rețele, în special pentru instalațiile eoliene, rămân un blocaj major, din cauza procedurilor complexe și de lungă durată din domeniul mediului și de la nivelul municipalității, care durează chiar și câțiva ani. Slovenia nu a înregistrat nicio creștere a capacității de producție a energiei eoliene în ultimul deceniu, în pofida potențialului existent. Desemnarea zonelor pentru instalațiile eoliene, însoțită de norme detaliate de planificare teritorială ar putea contribui la deblocarea potențialului în acest domeniu. În plus, consolidarea capacităților sub formă de cursuri de formare și resurse suplimentare puse la dispoziția autorităților locale ar putea contribui la accelerarea implementării surselor regenerabile de energie.

(38) Constrângerile legate de rețea, în special la nivel de distribuție, împiedică conectarea unui procent tot mai mare de instalații de energie din surse regenerabile (peste 20 % din cererile de conectare la rețele de joasă tensiune fiind respinse), evidențiază necesitatea unei consolidări. Deși măsurile de consolidare a rețelei au continuat să fie puse în aplicare prin intermediul MRR, inclusiv în cadrul capitolului privind REPowerEU, Slovenia trebuie să își intensifice eforturile, inclusiv prin introducerea componentelor rețelelor inteligente. Deși măsurile de eficiență energetică, în special renovarea clădirilor, au continuat să fie puse în aplicare prin intermediul cadrului național de finanțare și al diferitelor fonduri ale UE, inclusiv MRR, Slovenia trebuie să își intensifice eforturile, în special pentru a atinge obiectivele strategiei de renovare pe termen lung de reducere a consumului de energie al clădirilor cu 17 % până în 2030 comparativ cu 2020.

(39) Rata de utilizare a transportului durabil este în continuare mai mică decât în restul UE, dependența de autoturismele personale rămânând foarte ridicată. Gradul de electrificare a transporturilor este deosebit de mic, ponderea energiei electrice în consumul final de energie din sectorul transporturilor rămânând neglijabilă, fiind de 1,3 %. Dacă la nivelul UE emisiile de gaze cu efect de seră generate de transportul

rutier au scăzut între 2005 și 2023, în Slovenia acestea au crescut în mod vizibil. Multe investiții mari în domeniul feroviar și al electromobilității din cadrul planului de redresare și reziliență sunt în curs de implementare. Cu toate acestea, se pot lua măsuri pentru a ca gradul de utilizare a transportului public să crească și mai mult.

(40) Slovenia este extrem de vulnerabilă la riscurile legate de climă, în special la inundații, și s-a confruntat cu multiple fenomene meteorologice extreme în ultimii ani (cum ar fi incendiile forestiere din 2022 și furtunile însoțite de inundații puternice din 2023). Acest lucru are un impact negativ asupra economiei și societății țării, pierderea economică pe persoană în Slovenia fiind cea mai ridicată din UE. În pofida eforturilor de consolidare a rezilienței la schimbările climatice, există în continuare provocări, în special în ceea ce privește punerea în aplicare a măsurilor de protecție împotriva inundațiilor și a soluțiilor bazate pe natură, precum și guvernanța în materie de mediu. În plus, presiunea asupra resurselor de apă este în creștere, iar starea naturii și a ecosistemelor continuă să se deterioreze, slăbind și mai mult reziliența Sloveniei la schimbările climatice și în ceea ce privește apa și evidențiind lacunele de finanțare existente în acest sens.

(41) Având în vedere legăturile strânse dintre economiile statelor membre din zona euro și contribuția lor colectivă la funcționarea uniunii economice și monetare, în 2025 Consiliul a recomandat statelor membre din zona euro să ia măsuri, inclusiv prin intermediul planurilor lor de redresare și reziliență, pentru a pune în aplicare Recomandarea din 2025 privind politica economică a zonei euro. Pentru Slovenia, recomandările 2, 3 și 5 contribuie la punerea în aplicare a primei recomandări pentru zona euro privind competitivitatea, în timp ce recomandările 4 și 5 contribuie la punerea în aplicare a celei de a doua recomandări pentru zona euro privind reziliența, iar recomandarea 1 contribuie la punerea în aplicare a recomandării pentru zona euro privind stabilitatea macroeconomică și financiară prevăzută în recomandarea din 2025,

RECOMANDĂ ca, în 2025 și în 2026, Slovenia să întreprindă acțiuni astfel încât:

1. Să consolideze cheltuielile totale pentru apărare și gradul de pregătire în acest domeniu în conformitate cu concluziile Consiliului European din 6 martie 2025. Să respecte ratele maxime de creștere a cheltuielilor nete recomandate de Consiliu la 21 ianuarie 2025, utilizând, în același timp, alocarea în temeiul clauzei derogatorii naționale pentru a spori cheltuielile în domeniul apărării. Să asigure sustenabilitatea fiscală a protecției sociale și să reechilibreze veniturile fiscale către surse mai favorabile creșterii economice și mai sustenabile. Să asigure îmbunătățirea calității finanțelor publice prin efectuarea de analize ale cheltuielilor.

2. Având în vedere termenele aplicabile pentru finalizarea la timp a reformelor și a investițiilor în conformitate cu Regulamentul (UE) 2021/241, să accelereze implementarea planului de redresare și reziliență, inclusiv a capitolului privind REPowerEU. Să accelereze punerea în aplicare a programelor politicii de coeziune (FEDR, FTJ și FSE+), fructificând, în măsura posibilului, oportunitățile oferite de evaluarea la jumătatea perioadei. Să utilizeze în mod optim instrumentele UE, inclusiv posibilitățile oferite de InvestEU și de platforma „Tehnologii strategice pentru Europa”, pentru a îmbunătăți competitivitatea.

3. Să simplifice reglementarea, să îmbunătățească instrumentele de reglementare și să reducă sarcina administrativă pentru întreprinderi, inclusiv în anumite servicii și profesii reglementate, precum și să reducă barierele din calea comerțului cu servicii. Să consolideze competitivitatea prin promovarea dinamismului întreprinderilor și prin crearea de întreprinderi cu creștere puternică, îmbunătățind condițiile pentru

investițiile de capital, inclusiv pentru investițiile cu capital de risc, pentru investitorii instituționali, precum și investițiile în cercetare, dezvoltare și inovare.

4. Să accelereze introducerea surselor regenerabile de energie și a stocării energiei prin simplificarea și accelerarea procedurilor administrative și de autorizare prin desemnarea zonelor pentru instalațiile de energie eoliană și prin intensificarea consolidării capacităților de autorizare la nivel local. Să consolideze infrastructura rețelei de energie electrică la nivel de distribuție și să introducă componentele rețelelor inteligente. În plus, să accelereze punerea în aplicare a măsurilor de eficiență energetică, în special în sectorul construcțiilor. Să promoveze electrificarea sectorului transporturilor și să concentreze investițiile asupra transportului durabil, în special asupra transportului feroviar. Să consolideze în continuare reziliența la schimbările climatice și în ceea ce privește apa prin îmbunătățirea guvernanței în materie de mediu și de adaptare la schimbările climatice și prin accelerarea punerii în aplicare a măsurilor specifice de adaptare la schimbările climatice și de mediu.

5. Să abordeze deficitul de forță de muncă prin intensificarea furnizării și a dobândirii de aptitudini și competențe, inclusiv de competențe de bază în rândul elevilor și de competențe relevante pentru tranziția verde și digitală. Să stimuleze învățarea și formarea pe tot parcursul vieții, în special pentru lucrătorii cu un nivel scăzut de calificare și pentru lucrătorii mai în vârstă. Să ia măsuri în direcția creșterii atractivității Sloveniei pentru lucrătorii străini cu competențe avansate. Să asigure îmbunătățirea condițiilor de muncă, în special în sectoarele îngrijirii și educației.

Adoptată la Bruxelles,

Pentru Consiliu,
Președintele